

ANKENÆVNET

for Tekniske Installationer

KENDELSE

9. maj 2019
Sagsnr.: [REDACTED]
Side 1 af 6

[REDACTED]

Sagen er modtaget i Sekretariatet for Ankenævnet for Tekniske Installationer den 19/6 2017 og er efter forudgående høring hos parterne behandlet af Ankenævnet på et møde den 1/4 2019.

I mødet deltog formanden, dommer Peter Bredahl, cand.polit. Allan Malskær, Parcelhusejernes Landsforening, der i fravær af Poul Erik Jensen, Forbrugerrådet Tænk, var tillagt 2 stemmer, Vvs-installatør Henning Mørk-Pedersen, TEKNIQ, og Vvs-installatør Søren Mogensen, TEKNIQ.

Som sekretærer for Ankenævnet deltog cand.jur. Gökçen Glavas og sekretariatschef Jane Fischer.

Klagepunkterne er udarbejdet på grundlag af klageskema og de til sagen modtagne bilag. Klagen omfatter følgende:

A. – arbejdet er udført i regning

1. Timeforbruget på indklagedes faktura nr. 11248 og 10635
2. Vand i samledåser under terrasse og løse strømførende ledninger på jorden
3. LED lys i trin på terrasse har mørke pletter og lysstyrken svinger

B. – arbejdet er udført i henholdt til skriftligt tilbud

1. Stor el-/varmeregning
2. Gulvvarme virker ikke og manglende varmt vand – huset kan ikke varmes op
3. Buffertanken er 200 l tank, selvom den tilbudte er en 300 l tank
4. Anlægget er dyrere end det gamle fyr og behæftet med ulovlige fejl
5. Elektrisk bi-måler er opsat af elektriker

Sagens samlede omfang udgør ifølge oplysninger i klageskemaet i alt 249.502,25 kr. Ifølge rykkerskrivelse fra indklagede, bilag A til svarskrift, har klager tilbageholdt 53.098,20 kr.

Syn og skøn:

Der har været afholdt skønsforretning v/ingeniør [REDACTED], der for så vidt angår el-arbejdet har indhentet bistand hos aut. El-installatør [REDACTED].

Skønserklæringen af 11/3 2019, fastslår, at:

- sagen omhandler installering af varmepumpe luft til vand, som ikke virker tilfredsstillende og lysstriber på terrasse, som har sorte pletter,
- efter gennemgang af de udførte arbejder er skønsmandens vurdering at timeforbruget på 57,25 montør timer og 41,5 lærlinge timer er for højt,
- det er skønsmandens vurdering at arbejdet burde kunne udføres på 37 montør-timer og 25 lærling timer,
- det er skønsmandens vurdering, at timeforbruget ville have kunnet reduceres, hvis arbejdet var udført kontinuerligt. Det vurderes at der ville kunne opnås en reduktion på 5 montørtimer ved en kontinuerlig udførelse,
- for så vidt angår A2: Det er skønsmandens vurdering at arbejdet ikke er udført korrekt og håndværksmæssigt forsvarligt. Installationen bør efter skønsmandens vurdering gennemgås og rettes,
- det skønnes at en gennemgang vil andrage 6.875,00 kr.,
- for så vidt angår A3: På led lysene er der flere steder mørke pletter, årsagen mener jeg er at de skinner som led lysstrimlen er monteret i, ikke er vandtætte, derfor kommer der vand og skidt ind i skinnerne, og dette lægge sig så på det matteret låg og kan så ses som mørke pletter,
- Led strimlen som er anvendt, er IP20 beskyttet, hvilket betyder den ingen beskyttelse har mod skidt eller vand. IP20 er normalt materiale til indendørs brug,
- det er skønsmandens vurdering at led lyset i trappe trinnene er af for dårlig kvalitet til montage udendørs i vind og vejr. Det er skønsmandens vurdering at led lyset bør udskiftes til en model der modstandsdygtig overfor vind og vejr,
- det skønnes at en udskiftning af eksisterende led lys vil andrage 41.250,00 kr.
- fakturanr. 11364 Denne faktura omhandler montering af gulvvarme shunt, dette arbejde er udført.
- fakturanr. 12039 Denne faktura omhandler tilbuddet på lev. og montering af komplet varme pumpe samt montering af denne, dette arbejde er udført.
- det er skønsmandens vurdering at monteret og på faktura 10635 påførte HPFI AC/DC relæ er en del af tilbud 12039, og at det derfor ikke burde fremgå af faktura 10635. Værdien af dette skønnes til at udgøre 5.000,- kr.,
- der er beskrevet en 300l. buffer beholder og den installerede buffer beholder er 200 l.
- Besparelsen på den mindre Buffer beholder er ca. 750,00 kr.,
- arbejderne udført på faktura 11364, gulvvarme shunt mener jeg er udført korrekt.
- arbejderne udført på faktura 12039 mener jeg ikke er udført korrekt.
- efter [REDACTED] havde monteret varmepumpe havde klager problemer med at holde 20 grader i huset. Klager rekvirer [REDACTED] til gå installationen igennem. Iflg. [REDACTED] service rapport ordrenr. 750 af 19 april 2017, var der flere fejl på installationen.
- 1. Fremløbs føler placeret forkert, rettet af [REDACTED]. Der var nogle indstillingsparameter i styringen som var indstillet korrekt, disse er ligeledes rettet af [REDACTED].
- 2. Styrekabel mellem inde- og ude delen er ikke det korrekte kabel, der skal iflg. Fabrikanten anvendes et CANBUS kabel, eller alternativt 2x2x0,75. min. 0,75mm², parsnoet og skærmet.
- Det skønnes at en udskiftning af kablet vil andrage ca. 5.000,00 kr.,
- 3. Der er ikke etableret afløb til kondens for udedelen. Kondens afløbet skal iflg. Fabrikanten ledes til afløb eller faskine.
- Jeg mener der skal etableres en faskine/nedsivningsbrønd som kan aflede kondensvandet fra varme pumpen.
- Det skønnes at etablering af faskine vil andrage ca. 6.250,00 kr.,

- 4. Isolering af rør ved udedelen mener jeg ikke er udført håndværksmæssigt korrekt. Isoleringen er afsluttet med tape. Skal isoleres iflg. DS 452
- Jeg mener at isolering skal skiftes og afsluttes så at den modstands dygtig overfor vind og vejr.
- Det skønnes at omkostninger til udbedring af isolering andrage ca. 3.750,00 kr., moms.
- 5. Varme rør og brugsvands rør i kælder er ikke isoleret. Ifølge DS 452 skal alle rørene isoleres.
- Det skønnes at omkostninger til udbedring af manglende isolering andrage ca. 12.500,00 kr.,
- Ifølge klager virker gulvvarme ikke på badeværelset i kælderen. Klager kan ej heller opretholde 20 grader i køkken og stue på 1 sal.
- I bryggers sidder der et gulvvarme fordeler rør som forsyner bad i kælder, bad i stueetage og køkken. Der er ingen shunt eller styring på fordeler rørene.
- For at kunne styre varmen skal der installeres en gulvvarme shunt samt styring af temperaturen i de 3 rum.
- Jeg vil skønne omkostningerne til shunt og styring til ca. 12.500,00 kr.
- dette arbejder er ikke en del af de tilbudte arbejder.

Indklagedes advokat og den indklagede virksomhed har henholdsvis den 12/3 2019 og 19/3 2019 kommenteret skønserklæringen.

Vedrørende gulvvarmen anfører indklagedes advokat, at:

- fejl ved gulvvarmen skyldes mangler ved klagers eget arbejde (der er ikke taget hensyn til dette i skønserklæringen),
- klager ikke har løftet beviset for, at fejl/mangler skyldes det af indklagede udførte arbejde, hvorfor klager ikke kan tilkendes erstatning,
- klagers oplysninger om, at gulvvarmen ikke virker i kælder, bad i stueetagen og køkken, ikke er dokumenteret,

Vedrørende buffertank anfører indklagedes advokat følgende:

- klager har fortabt retten til at foretage mangelsindsigelser, da klager har afslået indklagedes tilbud om omlevering.

Herudover anfører den indklagede virksomhed, at:

- skønsmandens vurdering af timeforbruget ikke kan lade sig gøre, da der er kørt mange gange pga. tømrrer,
- skønsmanden var inde og tjekke, om der var vand i dåserne og konstaterede, at dåsen var silikoneret og at der ikke var noget galt med en samling,
- skinnerne som er 12V er IP44,
- ACDC relæet er bygget ind ved udskiftning af tavle, denne er til solcelleanlæg,
- den leverede bufferbeholder er mindre end tilbudt, men ok dimensioneringsmæssigt,
- det ikke kun er indstillinger og føler, der har bevirket, at der mangler varme i gulv,
- afløb til kondens for udedelen ville ■■■ selv stå for – dette arbejde er ikke faktureret af indklagede,
- isolering af rør ved udedel ville ■■■ selv udføre – der er ikke taget penge for den del.

Klager har henholdsvis den 24/3 2019 og 25/3 2019 bl.a. anført, at:

- før [REDACTED] kom, havde vi en cirkulationspumpe, der sad på shunt ved gulvvarme fordeler rør. Det er [REDACTED] der har flyttet den ud til de nye rør,
- vi havde varme, da det var vores oliefyr der kørte, og i den periode, hvor vi havde en el patron, (fordi oliefyret var fjernet, da vi skulle have luft til vand) var der masser af varme i vores badeværelse, køkken, stue osv. og varmt vand i bruseren,
- på nuværende tidspunkt er der en shunt samt elektronisk styring af temperaturen, vi kan styre i udestuen, soveværelse og stuen og i de 3 rum. kan vi ikke holde en temperatur på 20 grader, selv om den elektronisk styring står på 30 grader konstant i alle 3 rum, så derfor kan jeg ikke forstå, jeg skal bruge yderligere 10.000 kr excl moms til shunt og styring i de andre rum
- på gulvvarme fordeler rør i bryggers, har der hele tiden været skuet helt op for varmen. så jeg kan ikke forstå, hvordan det skulle komme en højere temperatur, ved at sætte elektronisk styring på? fremfor den nuværende manuelstyring nede i bryggers, som har virke fint de sidste 15 år,
- der skønnes, at en shunt og elektronisk styring af varme, vil koste mig 10.000 kr ekskl. moms. men jeg vil have en garanti på, at det virker, og den tror jeg ikke i kan give mig ?? for hvorfor skulle elektronisk styring være bedre end manuel styring? vil den shunt kunne give mig varme? [REDACTED] flytte cirkulations pumpe, der sad på shunt ved gulvvarmefordeler rør i bryggers. Fordi vi ikke kunne få varme på huset, Som jeg forstår det, vil i igen rykke cirkulations pumpe, der sidder på shunt tilbage til de gamle rør i bryggers? Hvorfor skulle det virke nu?
- for at kunne, skifte eller fjerne det lys der er i trappen på terrasse, skal alle trappe brædder skiftes ud, da hele vores træ-terrasse er proppe. og man vil ikke kunne bore propperne ud og sætte nye i igen, efter de år der nu er gået, selv om vi ikke har fået færdig slebet og olieret træbrædderne, fordi denne her sag køre endnu. Så et tilbud fra en tømmer, med udskiftning af brædder og hvor alle brædder er proppe igen, skal i vel også have fat i?

Omkostningerne til syn og skøn udgør i alt 8.158,40 kr. Heraf udgør 3.517,40 kr. bistand vedrørende el-arbejdet, mens den resterende del, 4.641,00 kr., vedrører vvs-arbejdet.

Ankenævnet skal på grundlag heraf udtale følgende:

Sagen vedrører installering af varmepumpe, luft til vand, som ikke virker tilfredsstillende samt lysstriber på terrasse som har sorte pletter.

Arbejdet er udført i fagentreprise i henhold til skriftligt tilbud, mundtligt overslag samt i regning.

Efter en samlet vurdering af sagen, herunder at indklagede først med tilstrækkelig tydelighed er fremkommet med synspunkter om klagers eget arbejde efter afholdelse af skønsforretningen, finder Ankenævnet ikke grundlag for at tilsidesættelse skønsmandens vurdering af sagen.

Ankenævnet finder endvidere ikke, at der foreligger tilstrækkelige forhold, der kan begrunde, at indklagede fratages afhjælpningsretten.

Henset hertil finder Ankenævnet vedrørende klagepunkt A.1, at det på baggrund af skønsmandens besvarelse af spørgsmålene i skønstemaet, herunder særlig besvarelsen af spørgs-

mål 2, der vedrører muligheden for at reducere timeforbruget ved kontinuerlig udførelse af arbejdet, kan lægges til grund, at timeforbruget er for højt.

Indklagede skal derfor nedsætte timeforbruget til 37 montørtimer og 25 lærlingetimer, jf. syn og skøn, svarende til en reduktion på 11.340,00 kr. for så vidt angår montørtimer og 5.156,25 kr. for så vidt angår lærlingetimer, eller i alt 16.496,25 kr.

Vedrørende klagepunkt A.2. skal indklagede foretage afhjælpning i overensstemmelse med skønsmandens anvisninger, alternativt til klager betale 6.875,00 kr.

Vedrørende klagepunkt A.3. skal indklagede foretage afhjælpning i overensstemmelse med skønsmandens anvisninger, alternativt til klager betale 41.250,00 kr.

Vedrørende klagepunkt B.1. frifindes indklagede, da Ankenævnet ikke finder det godtgjort, at der har været en øget udgift til el-/varmeregning i forhold til tidligere.

Uanset at indklagede vedrørende klagepunkt B.2. fastholder, at det er klagers arbejde og andre forhold, der ikke kan henføres til indklagedes arbejde, der er årsag til problemerne, lægges skønserklæringen til grund. Indklagede skal derfor udskifte styrekabel, alternativt til klager betale 5.000,00 kr., udbedre isolering, alternativt betale 3.750,00 kr., isolere varme- og brugsvandsrør i kælder, alternativt betale 12.500,00 kr., i alt 21.250,00 kr.

Indklagede skal ikke levere shunt og styring til gulvvarmen, da dette arbejde ikke er omfattet af de tilbudte arbejder.

Vedrørende klagepunkt B.3. skal indklagede reducere sit krav med 750,00 kr., idet Ankenævnet ikke finder, at klager - som anført af indklagede - har fortabt retten til at gøre kravet gældende ved at have afvist omlevering.

Vedrørende klagepunkt B.4. frifindes indklagede, da Ankenævnet ikke finder, at klager har godtgjort påstanden.

Vedrørende klagepunkt B.5. skal indklagede reducere sit krav med 3.587,50 kr., der vedrører dobbeltfakturering af HPFI AC/DC relæ, der er omfattet af tilbud og derfor ikke kan faktureres som ekstraarbejde.

Herefter bestemmes:

Inden 30 dage fra forkyndelsen af denne kendelse, skal indklagede påbegynde afhjælpning af klagepunkterne A2, A3 og B2. Afhjælpningen skal være afsluttet 14 dage herefter.

8 dage efter at afhjælpningen er afsluttet skal klager til indklagede betale:

Det tilbageholdte beløb	53.098,20
Afslag klagepunkt A.1.	16.496,25
Afslag klagepunkt B.3.	750,00
Afslag klagepunkt B.5.	3.587,50
Forskel	32.264,45

Såfremt indklagede ikke foretager afhjælpning, skal indklagede inden 30 dage fra forkyndelsen af kendelsen til klager betale:

ANKENÆVNET

for Tekniske Installationer

Side 6/6

Værdi klagepunkt A.1.	16.496,25
Værdi klagepunkt A.2.	6.875,00
Værdi klagepunkt A.3.	41.250,00
Værdi klagepunkt B.2.	21.250,00
Værdi klagepunkt B.3.	750,00
Værdi klagepunkt B.5.	3.587,50
I alt	90.208,75
<hr/>	
Det tilbageholdte beløb	53.098,20
Forskel	37.110,55

Omkostningerne til syn og skøn, 8.158,40 kr., betales af indklagede, da denne har givet klager rimelig anledning til at klage. Beløbet betales til Ankenævnet ifølge vedlagte faktura.

Da klager har fået delvis medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret.

Ankevejledning:

Sagen kan i medfør af vedtægternes § 23 af hver af parterne indbringes for de almindelige domstole.

Formand for Ankenævnet

Peter Bredahl